

1885. 12. Dec. 1888. I. Beh. af Lovf. om Universitetets og Kommunitetets Lønningsforh. 1886

jaa ser hen til selve Forholdene ved Universitetet, jaa finder man ganske vist der virkelig høit begavede Videnskabsmænd, meget dygtige Filologer, — som jeg har megen Respekt for som Grammatikere, — men de kunne aldrig nogenstunde holde Forelæsninger over vedkommende Sprogs Litteratur. De kunne derfor kun give de Studerende en rent grammatikalisk Undervisning, medens de aldrig kunne inddrage det aandelige Synspunkt, hele det paagældende Lands Litteratur og hele det paagældende Folks Bevidsthed i deres Foredrag. De maa, som sagt, nøies med at give det rent Formelle. Dette beklager jeg, men det interesserer mig dog at se Forslaget sætte Segl paa denne Virkelighed ved at flette Ordet „Litteratur“ og kun beholde Ordet „Filologi“. Man ser dernæst, at der er to Poster i nordisk Filologi og to i germanisk Filologi, skjøndt der nu slet ikke er Forskel paa de to Ting, den nordiske og den germaniske Filologi er den samme Ting, og det undrer mig, at der fra en videnskabelig Anstalt som Universitetet kan udgaa et saadant Forslag, da enhver dannet Filolog vil vide, at der ikke nu er nogen Mulighed for at være nordisk Filolog uden at være germanisk Filolog tillige, eftersom disse Sprog staa i meget nøie Forbindelse. Der er altsaa fire Poster for den samme Ting, medens der derimod ingen Post er i dansk Litteraturhistorie. Den synes ikke at skulle doceres, i alt Fald ikke som normeret, ved Universitetet! Ja, det maa siges at være ganske godt til hele den Aand og Tone, der hersker i Lovforslaget: Man maa for Himlens Skyld ikke komme ind paa Tingene selv, kun paa Formen! Alfurat det Samme er Tilfældet med det juridiske Fakultet som med det filosofiske, og til en vis Grad er det Samme Tilfældet med det theologiske, thi man lærer, som sagt, der kun Dogmer og kommer netop ikke ind paa en Diskussion om selve Tingen. — Dette var omtrent, hvad jeg havde at sige. Grunden til, at jeg ikke interesserer mig videre for Lovforslaget, er den, at, hvad Lønningsforholdene angaar, jaa tror jeg, at vi ganske rolig kunne lade dem blive, som de ere i Dieblicket, og hvad alle de andre vigtigere Spørgsmaal angaar, jaa staar man overfor en Ting, som der skal en ganske anden Omvæltning til her til Lands for at bryde, end at dette kan ventes

at ske ved her at diskutere et Lovforslag som det foreliggende om Universitetets Forhold eller noget andet Lovforslag, der hovedet kan ventes forelagt af den nuværende Kultusminister.

Johannsen: Det, som jeg har bedt om Ordet for, staar egentlig kun i indirekte Forbindelse med Lovforslaget, men jeg har troet ikke at kunne faae anden Velighed til at fremsætte, hvad jeg ønsker. Derfor har jeg bedt om Ordet. Det er naturligvis rigtigt, at Universitetet har jaa mange Lærere i de enkelte Fag ved de forskellige Fakulteter, at disse kunne faae en jaa god Behandling som muligt, og jeg finder det ogsaa rigtigt, at Lærerne ved Universitetet ere lønnede saaledes, at de ikke skulle være nødte til at søge privat Erhverv ved Siden af den Gjerning, de have der. Men naar det i Bemærkningerne til det foreliggende Lovforslags § 2 anføres, at Grunden til Professoraternes Forøgelse ved det theologiske og det rets- og statsvidenskabelige Fakultet er den, at der er et usforholdsmæssigt stort Antal Studerende, jaa mener jeg, at det bør tages under Overveielse, om det ikke var rigtigere, i Stedet for at forøge Professoraternes Antal, at søge at nedbringe de Studerendes Antal. Det Overskud af Studerende, som Landet aarlig faar, og som det ikke har Anvendelse for, staar jo et Proletariat, som jeg mener kan blive farligt for Landet. Det bliver nemlig Eksistentser uden Eksistensmidler. Jeg mener derfor, at det kunde være rigtigt at have sin Opmærksomhed henvendt paa at lægge Hindringer i Veien for den stærke Tilstrømning til Universitetet. Derved bør man jo have sin Opmærksomhed henvendt paa Latin-skolerne. Mænd, som man maa anse for at være kompetente til at have en Mening om denne Sag, have paastaaet, at det Lavmaal af Rundskafer, der foredres ved Afgang fra Latin-skolerne, er for lavt og er Skyld i, at vi have en saadan Oversflodighed af Studerende, som vi have. Det kunde maasse derfor være rigtigt kun at tillade de Disciple, der afgik fra Skolerne med 1ste og med en god 2den Karakter, at faae Afgang til Universitetet. Følgen deraf vilde blive, at vi kun fik dygtige Studerende, og at en Del af de Disciple, som mærkede, at de ikke vilde